

การเมืองในการประกวดนางงาม :
บทบาทในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและค่านิยมทางการเมืองในสังคมไทย

พัชญาณี มีศรี¹

สุพัตรา ประจันพล²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์บทบาทของเวทีการประกวดนางงามในสังคมไทยในฐานะพื้นที่ทางการเมืองที่มีส่วนในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การสร้างอัตลักษณ์ และการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการเมืองของสังคม โดยศึกษาพัฒนาการของการประกวดนางงามในบริบทสังคมการเมืองไทยตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ผ่านกรอบแนวคิดสิทธิมนุษยชน แนวคิดอัตลักษณ์ และทฤษฎีอำนาจ

บทความใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยอาศัยการทบทวนเอกสารแนวคิดทางทฤษฎี และกรณีศึกษาที่ปรากฏบนเวทีการประกวดนางงามระดับชาติและนานาชาติ โดยเฉพาะเวที Miss Universe Thailand เพื่ออธิบายการใช้อำนาจเชิงสัญลักษณ์ (symbolic power) และอำนาจละมุน (soft power) ของผู้เข้าประกวดในการสื่อสารประเด็นด้านสิทธิสตรี ความเท่าเทียม และปัญหาทางสังคมร่วมสมัย

¹ นักวิชาการอิสระ

² นักวิชาการอิสระ

2 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

ผลการศึกษาพบว่า เวทีการประกวดนางงามมิได้เป็นเพียงกิจกรรมด้านความบันเทิงหรือการประกวดความงามเชิงกายภาพ หากแต่เป็นพื้นที่สาธารณะที่เอื้อให้ผู้หญิงสามารถแสดงออกทางความคิด สร้างอัตลักษณ์ทางสังคมและการเมือง และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม เวทีดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดจากโครงสร้างอำนาจ กฎระเบียบ และความคาดหวังเรื่องความเป็นกลางทางการเมือง ซึ่งสะท้อนความซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างความงาม อำนาจ และการเมืองในสังคมร่วมสมัย

คำสำคัญ: การประกวดนางงาม, สิทธิมนุษยชน, อัตลักษณ์, อำนาจ, ค่านิยมทางการเมือง

**The Politics of Beauty Pageants:
Their Role in Promoting Human Rights and Political Values
in Thai Society**

Patchyanee Meesri³

Supattra Prajanphon⁴

Abstract

This article aims to analyze the role of beauty pageants in Thai society as political spaces that contribute to the promotion of human rights, the construction of identity, and the transformation of political values. The study examines the historical development of beauty pageants in Thailand from the post-1932 political transition to the present, employing theoretical frameworks of human rights, identity, and power.

Using a qualitative approach, the article is based on document analysis, theoretical literature, and selected case studies from national and international beauty pageant platforms, particularly Miss Universe Thailand. The analysis focuses on how contestants exercise symbolic

³ Independent Scholar

⁴ Independent Scholar

4 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

power and soft power to communicate social concerns related to women's rights, equality, and contemporary social issues.

The findings indicate that beauty pageants are not merely entertainment events or platforms for physical beauty contests. Rather, they function as public arenas that enable women to express political ideas, construct social and political identities, and participate in the promotion of human rights discourse in Thai society. Nevertheless, these platforms remain constrained by institutional power structures, formal regulations, and societal expectations of political neutrality, reflecting the complex relationship between beauty, power, and politics in contemporary society.

Keywords: beauty pageants, human rights, identity, power, political values

บทนำ

การประกวดนางงามเป็นกิจกรรมที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย (ปริศนา กัมพูสิริ และพฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ, 2565) ในอดีต สังคมไทยมักมองการประกวดนางงามในเชิงลบ โดยมองว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นความสวยงามภายนอกและ "ไร้สาระ" เนื่องจาก ผู้เข้าประกวดมักถูกประเมินจากลักษณะทางกายภาพเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ทศนคติดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมที่พัฒนาขึ้น เวทีการประกวดนางงามในปัจจุบันไม่ได้เป็นเพียงการประกวดความงามอีกต่อไป แต่ยังกลายเป็นพื้นที่ที่ส่งเสริม

สิทธิมนุษยชนและการแสดงออกถึงประเด็นทางสังคม โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสตรี ความเท่าเทียมทางเพศ และความยุติธรรมในสังคม (ณัฐ วิไลลักษณ์, 2566)

ในแง่มุมมองทางการเมืองและสังคม เวทีการประกวดนางงามได้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสะท้อนค่านิยมและทัศนคติของสังคมต่อบทบาทของสตรี ผู้เข้าประกวดสามารถใช้เวทีนี้ในการแสดงออกถึงความคิดและความสามารถของตนเอง โดยเฉพาะในการเรียกร้องความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านสังคมและสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ การประกวดนางงามยังมีบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศในระดับนานาชาติ โดยผู้ชนะการประกวดมักจะกลายเป็นทูตวัฒนธรรมที่ส่งเสริมเอกลักษณ์และประเพณีของประเทศตนเองไปสู่เวทีโลก ทั้งยังมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการท่องเที่ยวและการนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ (Songpop Chotayaseehanart, 2567)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเวทีการประกวดนางงามจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประกวดสามารถแสดงออกในประเด็นทางสังคมและการเมืองได้มากขึ้น แต่การคาดหวังในเรื่อง "ความเป็นกลางทางการเมือง" ยังคงเป็นข้อจำกัดที่สำคัญสำหรับผู้เข้าประกวดในหลายกรณี การมีส่วนร่วมในประเด็นการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความระมัดระวังอย่างสูง เนื่องจากสังคมยังคงมีความคาดหวังให้ผู้เข้าประกวดในการรักษาสอดคล้องระหว่างการแสดงออกทางสังคมกับความเป็นกลางทางการเมือง (ปิยิณี, 2567)

จากบริบทดังกล่าว บทความนี้มุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์บทบาทที่เปลี่ยนแปลงของเวทีการประกวดนางงามในสังคมไทย โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และการสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศึกษาผลกระทบของการประกวดนางงามต่อค่านิยมทางการเมืองในสังคมไทย

6 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

ทั้งนี้สำหรับบทความชิ้นนี้ผู้เขียนได้ลำดับการนำเสนอเป็นประเด็นสำคัญ 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ที่มาและความสำคัญของการประกวดนางงามในสังคมไทย
2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์
 - 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอัตลักษณ์ (Identity)
 - 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอำนาจ
3. บทวิเคราะห์
 - 3.1 บทบาทของเวทีการประกวดนางงามในด้านสิทธิมนุษยชน
 - 3.2 อัตลักษณ์และการสร้างภาพลักษณ์ของชาติในเวทีนางงาม
4. บทสรุป

1. ที่มาและความสำคัญของการประกวดนางงามในสังคมไทย

เวทีการประกวดนางงาม เริ่มต้นจากการประกวด “นางสาวไทย” ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2477 โดยกระทรวงมหาดไทย ถือเป็นงานระดับชาติงานหนึ่งที่คัดสรรสตรีที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นไทยแท้และมีความเป็นกุลสตรีมาดำรงตำแหน่งมีรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบจัดงานเนื่องในกิจกรรมวันฉลองรัฐธรรมนูญ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 โดยการประกวดนางสาวไทยในขณะนั้นใช้ชื่อว่า “การประกวดนางสาวสยาม” มีจุดประสงค์หลักเพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนให้มาร่วมงานฉลองรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอีกทางหนึ่ง ต่อมาใน พ.ศ. 2482 เมื่อครั้งที่ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีนโยบายเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามเป็นประเทศ

ไทย ทำให้ชื่อการประกวดนางสาวสยาม ต้องเปลี่ยนชื่อเป็นการประกวดนางสาวไทย ทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกวดให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เปลี่ยนสถานที่จัดงานและเครื่องแต่งกายของผู้เข้าประกวดนางสาวสยามให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐนิยม ในขณะเดียวกันการประกวดนางสาวไทยภายใต้การจัดงานของรัฐบาลนั้น จะมีลักษณะการจัดงานที่ไม่ต่อเนื่องขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความพร้อมทางด้านการเงินของประเทศ ในช่วงเวลา ดังกล่าว (ธนสรณ์ สุ่มังคละกุลและณัฐพร ไทยจงรักษ์,ม.ป.ป)

ภายหลังจากได้รับตำแหน่งแล้ว นางสาวไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองครั้งยิ่งใหญ่ ในด้านวิถีชีวิตของตนเองและการปฏิบัติตนต่อสังคมเนื่องจากการที่มีรัฐบาลเป็นผู้จัดงาน บทบาทหน้าที่ของนางสาวไทยระหว่าง พ.ศ. 2477 - 2497 จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก ทั้งการส่งเสริมนโยบายต่างๆ รวมถึงกิจกรรมด้านสาธารณะประโยชน์ส่วนบทบาท ด้านงานบันเทิงและการโฆษณาสินค้า นั้น ถือเป็นกิจกรรมที่นางสาวไทยมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย ในขณะเดียวกันการปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวไทยถือเป็นการแสดงออกให้สังคมรับรู้และสะท้อนภาพลักษณ์ของนางสาวไทยกลับมาเช่นกัน (ธนสรณ์ สุ่มังคละกุลและณัฐพร ไทยจงรักษ์,ม.ป.ป)

ต่อมา ปี พ.ศ.2543 มีเวทีการประกวดนางงาม โดยใช้ชื่อว่า “มิสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส” และมีพลากร สมสุวรรณ เป็นผู้จัดการกองประกวดโดยดำเนินการจัดประกวดในนามสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยมีสุรางค์ เปรมปรีดิ์ เป็นผู้อำนวยการประกวดและประธานองค์กร เพื่อคัดเลือกตัวแทนของประเทศไทยเข้าประกวดนางงามจักรวาล (Miss Universe) (Anusorn,2020)

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2555 จนถึง พ.ศ. 2561 ได้มีการดำเนินการจัดประกวดนางงามขึ้นในนามชื่อ “มิสยูนิเวิร์สไทยแลนด์” โดยมีสุรางค์ เปรมปรีดิ์ เป็นผู้อำนวยการ

8 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

ประกวดและประธานองค์กรเช่นเดิม ดร.ประณม ถาวรเวช รับหน้าที่เป็นรองผู้อำนวยการประกวด ส่วนตำแหน่งผู้จัดการกองประกวดคือ ชัชญาสุ์ วรรณสุต ซึ่งเป็นหลานสาวของสุรางค์ เปรมปรีดิ์

มาถึงจุดเปลี่ยนในปี พ.ศ. 2562 บริษัท ทีพีเอ็น 2018 จำกัด ได้เป็นผู้ถือสิทธิ์การจัดการประกวดมิสยูนิเวิร์สไทยแลนด์ แทน สุรางค์ เปรมปรีดิ์ เป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 จนถึง พ.ศ. 2566 โดยนางงามคนแรกของรายการนี้ คือ กุลธิดา เย็นประเสริฐ ปี 2543

ซึ่ง ความสำคัญของการประกวด มิสยูนิเวิร์สไทยแลนด์ คือการได้รับสิทธิ์จากองค์การนางงามจักรวาล (Miss Universe Organization) เพื่อจะส่งนางงามไปประกวด Miss Universe ที่มีการแข่งขันจากหลายประเทศทั่วโลกทุก ๆ ปี ดังนั้น การส่งออกนางงามเพื่อเดินทางไปประกวดบนเวทีใหญ่ ล้วนเกี่ยวโยง ในทางทางการเมืองและเศรษฐกิจ (Anusorn,2020)

การประกวดนางงามกับการเมืองไทย จึงอยู่คู่กันมาตั้งแต่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 มาจนถึงปัจจุบัน การตื่นตัวทางการเมืองในหมู่คนรุ่นใหม่ ส่งผลให้เวทีประกวดต้องหันมาพูดเรื่องการเมืองและสังคมอย่างเปิดเผยมากขึ้น (ปิปปิไทย,2020)

ปัจจุบัน การประกวดนางงามในสังคมไทยได้มีการเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้นเนื่องมาจากประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีความสำคัญกับความเท่าเทียมกันของสิทธิเสรีภาพ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมโลก ส่งผลให้สตรีไทยในปัจจุบันมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะและได้รับการยอมรับจากคนในสังคมมากขึ้น การประกวดนางงามจึงเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้สตรีไทยได้แสดงศักยภาพของตน ผ่านเวทีการประกวดที่มีการกำหนดมาตรฐาน กฎ

ระเบียบต่างๆ เพื่อให้ได้ตัวแทนสตรีไทย ที่มีความพร้อมในการอุทิศตนเพื่อสังคม และมีบทบาทต่อการขับเคลื่อนสังคม (ปริศนา กัมพูสิริและพฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ, 2565) จึงเห็นได้ว่านางงามในปัจจุบัน นอกเหนือจากความสวยแล้ว จำเป็นต้องมีความเก่ง ความฉลาด และไหวพริบปฏิภาณอย่างรอบด้าน ซึ่งต้องผ่านการอบรม ฝึกฝน การลงทุน และการวางแผนมาอย่างดี เพื่อให้สามารถใช้ Beauty Privilege ที่สังคมให้มาอย่างคุ้มค่า ใช้เวทีการประกวดในการส่งข้อความที่สำคัญอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจให้สังคม(พรชนิตว์ แก้วเนตร, 2565, น.80) เวทีการประกวดนางงามยังมีพลังและบทบาทในการสร้างปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ไม่ใช่เป็นแค่เวทีการประกวดความสวยของผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นเวทีในการใช้อิทธิพลความงาม (Beauty Privilege) เพื่อสื่อสารข้อความที่สำคัญบางอย่างต่อสังคม (พรชนิตว์ แก้วเนตร, 2565, น.70) การเปลี่ยนแปลงของบทบาทสตรีตามสังคมสมัยใหม่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของบุคคล โครงสร้างหน้าที่ทางสังคม ระบบการเมือง รวมทั้งพฤติกรรมของสมาชิกสังคมกลุ่มต่างๆ ด้วยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้กระตุ้นให้สมาชิกของสังคมไม่ว่าบุรุษหรือสตรีได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาท ฯลฯ มีการให้ความสำคัญและการยอมรับต่อสตรีมากขึ้น สตรีในปัจจุบันจึงมีบทบาทมากขึ้นจากอดีต มีบทบาทอย่างแพร่หลายต่อการขับเคลื่อนสังคมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน สตรีได้รับโอกาสและการยอมรับจากสังคมต่อการออกจากพื้นที่ส่วนที่เป็นเรื่องส่วนตัว (Private) เข้าสู่พื้นที่ส่วนที่เป็นสาธารณะ (Public) (ปริศนา กัมพูสิริ, 2565)

ความสำคัญของสิทธิผู้หญิงมีเพิ่มมากขึ้นในสังคม ส่งผลให้การพัฒนาในเวทีการประกวดนางงามเน้นถึงเรื่องคุณค่าของสิทธิและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

10 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

ทางสังคมมากขึ้น เช่น การรณรงค์เพื่อสิทธิมนุษยชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมสุขภาพ จึงทำให้การประกวดนางงามในสังคมไทยมีความหมายที่กว้างขวางและมีมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังเป็นเวทีในการนำเสนอมุมมองในฐานะผู้ดำรงวัฒนธรรม ผ่านการตอบคำถามในเรื่องค่านิยมการรักษาวัฒนธรรมไทย ทั้งการยึดการไว้และแสดงถึงความภูมิใจในความเป็นไทยความเป็นเอกลักษณ์ทั้งอาหารภาษาไปจนถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศในฐานะจุดหมายการท่องเที่ยว ทั้งนี้จะพบว่าคำถามบนเวทีนางงามแต่ละปีเป็นคำถามที่นำไปสู่การสร้างอำนาจทางความคิดสามารถเขย่าสังคมให้สะท้อนได้ การตั้งคำถาม การตระหนักรู้ ทศนคติ มุมมอง ในแง่ต่างๆ ของผู้เข้าประกวดออกมาเผยแพร่สู่สังคม เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประกวดได้ใช้เวทีเพื่อนำเสนอแนวคิด ทศนคติ ได้อย่างสร้างสรรค์ จนกระทั่งสามารถเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อสังคม มิใช่เพียงแค่การประกวดความสวยและเรือนร่าง ซึ่งคุณค่าเหล่านี้ถือว่าเป็นคุณค่าสากลทั้งงดงามของการประกวดนางงามและนี่คือตัวอย่างของ Beauty Privilege(พรชนิตว์ แก้วเนตร,2565)

2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

หลักการสิทธิมนุษยชนต้องมองย้อนกลับไปได้ตั้งแต่การกำเนิดมนุษย์ขึ้นมาในโลกนี้ แรกเริ่มมนุษย์ก็คงจะไม่แตกต่างไปจากสัตว์ซึ่งต่างก็จะต้องดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตรอด ต่อมาเมื่อมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น มีการอยู่กันเป็นกลุ่ม เป็นครอบครัว เป็นชนเผ่า เป็นรัฐตามลำดับความไม่เป็นธรรมก็เกิดขึ้นในระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวาย ความไม่สงบสุข การเอารัดเอาเปรียบ ความขัดแย้งรุนแรงเกิดขึ้นมาก บางครั้งถึงขนาดเป็นการป่าเถื่อนไม่มีมนุษยธรรม มนุษย์จึงมีความต้องการ

ที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง มีความปลอดภัยตลอดจนได้รับสิทธิต่างๆ ของตนเองจะพึงมี (อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์,ม.ป.ป)

มนุษย์จึงได้พิจารณาถึงสิทธิตามธรรมชาติ สำหรับแนวความคิดในเรื่องสิทธิตามธรรมชาติเป็นที่มาอันสำคัญยิ่งของสิทธิมนุษยชน สำคัญตามแนวความคิดดังกล่าวนี้ ความเป็นมนุษย์ทั้งหลายเกิดมาเท่าเทียมกัน มนุษย์มีสิทธิบางประการที่ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิดจนกระทั่งถึงแก่ความตาย สิทธิดังกล่าว ได้แก่สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย และความเสมอภาคซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่อาจโดนให้แกกันได้และใครจะล่วงละเมิดไม่ได้ หากมีการล่วงละเมิดก็อาจจะก่อให้เกิดอันตราย หรือกระทบกระเทือนเสื่อมเสียต่อสภาพความเป็นมนุษย์ได้ (อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์,ม.ป.ป)

แนวคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติถือเป็นแนวคิดที่บุกเบิกแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ซึ่งปรากฏครั้งแรกในฐานะส่วนหนึ่งของขนบธรรมเนียม กฎธรรมชาติ ในยุคกลาง แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาในทิศทางใหม่ในช่วงยุคเรืองปัญญาของยุโรป โดยมีนักปรัชญาอย่าง จอห์น ล็อก เป็นบุคคลที่ถูกกล่าวถึงบ่อยครั้งนำและมีบทบาทโดดเด่นในแนวคิดเรื่องการเมืองในช่วงการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศส จากรากฐานนี้ ข้อโต้แย้งเรื่องสิทธิมนุษยชนสมัยใหม่ จึงปรากฏขึ้นในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 อาจเป็นปฏิกิริยาต่อการค้าทาส การทรมาน การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และอาชญากรรมสงคราม แนวคิดดังกล่าวสามารถเป็นการขับเคลื่อนและสามารถเคลื่อนไหว ด้านสิทธิมนุษยชนพัฒนาขึ้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี,ม.ป.ป)

หลักสิทธิมนุษยชนประกอบด้วย

- 2.1.1 สิทธิ มีที่อยู่อาศัย มีอาหารการกิน มียารักษาโรค มีการศึกษา ไม่ถูกทำร้าย มีความปลอดภัย

12 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

2.1.2 เสรีภาพ แสดงความคิดเห็น เลือกอาชีพ เลือกคู่ครอง เดินทาง
ชุมนุมโดยไม่มีอาวุธ

2.1.3 เท่าเทียม ได้รับการปฏิบัติเท่าเทียม (ทั้งใน ศักดิ์และสิทธิ์) ไม่ถูก
เลือกปฏิบัติ ไม่โดนเอาเปรียบ

2.1.4 เป็นธรรม สาระต่างปฏิบัติต่าง สาระเหมือนปฏิบัติเหมือนจึงจะเกิด
ความเป็นธรรม เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ต้องได้รับการปฏิบัติ ในบางเรื่องที่ต่างจาก
คนทั่วไป เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม (รุจน์ หาเรือนทรง,ม.ป.ป.)

เวทีการประกวดนางงามและสิทธิมนุษยชนมีความเชื่อมโยงกันในหลายแง่มุม
โดยเฉพาะ เมื่อพูดถึงการใช้เวทีการประกวดเพื่อสร้างการรับรู้และผลักดันประเด็นด้าน
สิทธิมนุษยชน มีดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนสิทธิของผู้หญิงหลายเวทีนางงามมุ่งเน้นที่การเสริมสร้าง
สิทธิของผู้หญิง โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้เข้าประกวดสามารถแสดงออก
ความคิดและประเด็นที่สำคัญ เช่น สิทธิสตรี ความเท่าเทียม และสิทธิใน
การศึกษา
2. การส่งเสริมการตระหนักรู้ นางงามสามารถใช้เวทีการประกวดเพื่อ
พูดคุยเกี่ยวกับปัญหาสังคม เช่น ความยากจน การเมือง หรือปัญหา
สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักรู้ในหมู่ผู้ชมและสังคมทั่วไป
3. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การนำเสนอความงามที่หลากหลายและการ
ยอมรับความงามที่แตกต่างในผู้เข้าประกวด สามารถช่วยเปลี่ยนแปลง
ทัศนคติของผู้คนเกี่ยวกับมาตรฐานความงามและการยอมรับความ
หลากหลาย

4. การสร้างเสียงให้กับกลุ่มที่ถูกกีดกัน บางครั้งนางงามกลายเป็นตัวแทนของกลุ่มที่ถูกมองข้ามหรือถูกกีดกันในสังคม โดยการใช้เวทีนี้เพื่อแสดงออกและเรียกร้องสิทธิต่างๆ
5. ความท้าทายต่อระบบที่มีอยู่ การมีนางงามที่กล้าท้าทายแนวคิดดั้งเดิม และผลักดันการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนในการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอัตลักษณ์ (Identity)

อัตลักษณ์ (Identity) อัตลักษณ์ประกอบด้วย ปัจเจกชน (Individual/ Individualism) บุคคล (Personality) ตัวตน (Self) ผู้กระทำ (Agency) เป็นต้น ซึ่งคำต่างๆเหล่านี้พยายามสื่อความหมายที่ เหมือนกันในเรื่องสภาพของตัวบุคคลที่ก่อตัวขึ้นมา โดยอาศัยความเหมือนกันคือ ปัจเจกและการแสดงออก โดยมักจะกล่าวควบคู่ไป กับมโนทัศน์ เรื่องอำนาจการนิยามความหมายการสร้างภาพแทนความจริงและการเป็น หนึ่งเดียวกันของสังคม จึงทำให้เราเกิดความเข้าใจอัตลักษณ์ว่าเป็นเรื่องของ คุณสมบัติเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่พยายามสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นกับอีกสิ่งหนึ่ง (อภิญา เพื่องฟูสกุล, 2546) ทั้งในทางด้านวิชาการและทางด้านสังคม เนื่องจากอัต ลักษณ์เป็นสิ่งที่บ่งบอกความเป็นตัวเราและบ่งบอกถึงสังคมที่เรามีปฏิสัมพันธ์อยู่ โดยอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ทำให้เราเห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการศึกษา อัตลักษณ์นั้นยังเป็นการสื่อสารให้เราได้แสดงว่าเราเป็นใคร และบอกกับสังคมว่าเราเป็นอย่างไร อัตลักษณ์กับการสื่อสาร เป็นสิ่งที่ควบคู่กัน เนื่องจากการสื่อสารได้มีบทบาทในการแสดงอัตลักษณ์ของบุคคลหรือกลุ่มให้กับสังคม ได้รับรู้อัตลักษณ์ของตนเองและอัตลักษณ์ของกลุ่ม อีกทั้งยังทำให้เราสามารถเข้าใจ ปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

14 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

อัตลักษณ์ (Identity) คือ การแสดงความเป็นตัวตนหรือบ่งบอกถึงความเป็นตัวตน อาจจะเป็นการตอบคำถามว่า “ฉันคือใคร” และจากนั้นอาจตามมาด้วยชุดคำถามที่ว่า “ฉันเป็นใครในสายตาผู้อื่น” “ฉันแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร” “ฉันเคยเป็นใคร” “ฉันจะเป็นอะไรต่อไป” ฯลฯ

อัตลักษณ์นั้นจะถูกกำหนดด้วยความเหมือนและความแตกต่างจากผู้อื่น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Individual Identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (Collective/Social Identity) โดยอัตลักษณ์ส่วนบุคคล เป็น การนิยามตนเองว่าเราเป็นใคร และอัตลักษณ์ดังกล่าว จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเราได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์หรือแสดงออกทางความคิดของบุคคลนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปโดยรวมได้ว่า อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้น มา มีใช้ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคคล สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้ ประการแรก อัตลักษณ์ส่วนตัว คือ บุคคลบอกกับตนเองว่า ตนเองมีภาพลักษณ์ มีความแตกต่าง และทัศนคติ จากบุคคลอื่นอย่างไร ประการที่สอง อัตลักษณ์ทางสังคม เป็นภาพที่สังคมมองมาที่ตัวบุคคลว่า มีภาพลักษณ์และความคิดอย่างไร โดยอัตลักษณ์ดังกล่าว มิได้มีเพียงอัตลักษณ์เดียวเท่านั้น แต่มีความหลากหลายและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับบุคคลจะเลือกนำเสนออัตลักษณ์ใดขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสารให้เหมาะสมกับบุคคลหรือกลุ่มที่ตนเองต้องการจะสื่อสารด้วย ทั้งนี้ การเลือกอัตลักษณ์ให้สื่อสารเข้ากับสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ ยังจะเป็นการเกิดประโยชน์กับตนเองอีกด้วย นอกจากนี้อัตลักษณ์ยังรวมไปถึงพฤติกรรม การแสดงออกและความสามารถของบุคคลนั้น

2.2.1 อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Identity)

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นการยกระดับความสนใจที่จะศึกษา อัตลักษณ์ปัจเจกบุคคลมาสู่การศึกษาอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) จึงอาจกล่าวได้ว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ก่อตัวขึ้นจากการใช้วาทกรรม (Discourse) และปฏิบัติการต่างๆ ในสังคม (Social Practice) ที่ดำเนินอยู่ในเวทีการประกวดหรือขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล เช่น การตอบคำถาม การสนทนา ฯลฯ

2.2.2 อัตลักษณ์ทางการเมือง (Political Identity)

เวทีนางงามถือเป็นการสร้างอัตลักษณ์ทางความคิดและทัศนคติของตัวบุคคลนั้นๆ เป็นกระบอกเสียงของการแสดงออกตามระบอบประชาธิปไตย เวทีการประกวดนางงามเป็นสิ่งสำคัญต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองในปัจจุบัน มีปัจจัยทางอัตลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยการกล่าวอ้างถึงอัตลักษณ์ของคนใดคนหนึ่ง การแสดงความคิดเห็นต่อการเมืองสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (Woodward, 2000) อ้างถึงใน (จารุณี สุวรรณรัตน์, 2547, น. 18) ดังนั้น จึงมีการเคลื่อนไหวทางสังคมหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อเรียกร้องสิทธิและแสดงออกความคิดอย่างชัดเจนให้ตนเองได้มีพื้นที่ในสังคม เช่น มิสยูนิเวิร์ส 2018 “อังเฌลา ปอนเซ” พูดถึงสตรีข้ามเพศผู้แห่งความเท่าเทียมในเวทีนางงามจักรวาล ซึ่งถือได้ว่าเธอมีจุดยืนชัดเจนเธอไม่ปิดซ่อนความเป็นสตรีข้ามเพศ เพราะมุ่งหมายจะเป็นแม่แบบแห่งความภูมิใจในอัตลักษณ์ทางเพศ “เพื่อให้คนข้ามเพศ และกลุ่ม LGBTQI รุ่นต่อไป มีชีวิตที่ดีกว่าในทุกวันนี้” (ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล, 2018) การเคลื่อนไหวทางสังคมนี้นับเป็นการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์อย่างหนึ่ง (กิตติกร สันติประภา, 2550)

นอกจากนี้ **มิเชล ฟูก็อดต์** (Michel Foucault) เรื่องอัตลักษณ์ในบริบทของการประกวดนางงาม แนวคิดของเขาเกี่ยวกับอำนาจและการสร้างอัตลักษณ์ สามารถนำมาพูดถึงบริบทของการประกวดเวทีนางงามเราสามารถเห็นได้ว่าอัตลักษณ์ของผู้หญิงถูกสร้างขึ้นจากมาตรฐานความงามและความคาดหวังทางสังคม ซึ่งสะท้อนถึงอำนาจทางวัฒนธรรมที่กำหนดว่าความงามควรเป็นอย่างไร ฟูก็อดต์จะมองว่า การสร้างอัตลักษณ์ในบริบทนี้เกี่ยวข้องกับการควบคุมและการจัดการทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการสร้างภาพลักษณ์และการทำให้ผู้หญิงต้องปรับตัวตามมาตรฐานเหล่านั้น

กล่าวได้ว่า อัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางสัญลักษณ์ เวทีการประกวดนางงามมักถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของชาติ อัตลักษณ์ของนางงามในเวทีนี้จึงสามารถสะท้อนค่านิยม วัฒนธรรม และอุดมการณ์ของประเทศ ซึ่งอาจเป็นกลยุทธ์ในการสร้างความเป็นชาติหรือการนำเสนอภาพลักษณ์ที่น่าดึงดูดต่อสายตาชาวต่างชาติ การประกวดนางงามยังสามารถถูกมองว่าเป็นเวทีที่มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานความงามและบทบาทของผู้หญิงในสังคม ผ่านการสร้างอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม ความสามารถ ความมั่นใจ และทัศนคติ ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของสังคมต่อบทบาทของผู้หญิง ผ่านการนำเสนอภาพลักษณ์และเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถส่งผลต่อการรับรู้ทางสังคมและการเมืองได้ ดังนั้นอัตลักษณ์ของนางงามในมิติทางการเมืองสร้างและสำรวจถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจ ความงาม และการจัดการทางสังคมในบริบทที่กว้างขึ้น

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอำนาจ

อำนาจ (Power) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลอื่นให้เป็นไปตามความต้องการของบุคคลที่ต้องการควบคุม การเป็นผู้มีอำนาจ คือ การเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ในการสิ่งต่าง ๆ ซึ่ง “อำนาจ” คนจำนวนไม่น้อยจะคอยคิดเอนเอียงเฉียงไปทางลบ การใช้อำนาจเป็นพลังสามารถกดดัน ควบคุม หรือข่มขู่และหากมองหรือใช้ในทางที่ดี ย่อมมีคุณประโยชน์นานัปการ ไม่ว่าจะเป็นตัวเสริมพลังให้มีความน่าเชื่อถือหรือใช้แก้ปัญหา

อำนาจ (Power) ที่มาจากตำแหน่งแต่ละตำแหน่งล้วนมีบทบาทและอำนาจเฉพาะแต่ละงานมากน้อยลดหลั่นกันไป ไม่ใช่เรื่องแปลกอาทิ ตำแหน่งผู้จัดการกองประกวดเวทีนางงาม ย่อมมีพลังเหนือทรัพยากรในการตัดสินใจ ตลอดจนมีอำนาจในการบริหารจัดการระเบียบกฎเกณฑ์ของผู้เข้าประกวด ผู้มีอำนาจจึงต้องบริหารหรือใช้อำนาจอย่างระมัดระวัง (พอใจ พุกกะคุปต์, 2014)

อำนาจ (Power) สามารถเกิดจากการมีอำนาจตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ในเวทีประกวดนางงาม กฎและข้อบังคับต่างๆ เช่น มาตรฐานความงาม การแต่งกาย หรือวิธีการประกวด จะเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เข้าประกวดต้องปฏิบัติตาม ซึ่งสะท้อนถึงการควบคุมจากองค์กรหรือสถาบัน ทำให้พวกเขามีอำนาจในแง่ของการสร้างภาพลักษณ์และการได้รับการสนับสนุน

อำนาจ ไม่ถูกกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน แต่กระจายอยู่ในทุกส่วนของสังคม การประกวดนางงามจึงเป็นพื้นที่ที่อำนาจถูกแทรกขึ้นมาและดำเนินการ อำนาจไม่เพียงแค่มามีจากองค์กรหรือสถาบันแต่ยังรวมถึงบุคคลที่มีส่วนร่วม เช่น ผู้เข้าประกวด สื่อและผู้ชมด้วย อำนาจเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้คนควบคุมตนเองตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในเวทีการประกวดนางงามเอง ผู้เข้าประกวดต้องมีการฝึกฝนและ

18 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

เตรียมตัวเพื่อให้เข้ากับมาตรฐาน กฎระเบียบ ของกองการประกวดจัดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการควบคุมตนเองและการปฏิบัติตามอำนาจที่มีอยู่ ทั้งนี้ นอกจากการควบคุมในบริบทของการประกวดนางงามยังเป็นการนำเสนอภาพลักษณ์ที่สวยงามและถูกต้องตามมาตรฐาน สามารถกำหนดอำนาจทางสังคมและวัฒนธรรมได้ การประกวดนางงามจึงสามารถมองได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการสร้างและกำหนดบทบาทของผู้หญิงในสังคม โดยเฉพาะในแง่ของการกำหนดคุณค่าและอัตลักษณ์

แม็กซ์ เวเบอร์ อธิบายการใช้อำนาจครอบงำ คือ รูปแบบปกติของความสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งจะถูกเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่กับคำสั่งและความแตกต่าง ความสัมพันธ์นี้เป็นปัญหาหลักของการวิเคราะห์สังคม แหล่งที่มาของอำนาจเป็นการถูกมอบหมายหรือมาจากความน่าเชื่อถือ

แม็กซ์ เวเบอร์ แยกรูปแบบอำนาจเป็น 3 แบบ คือ อำนาจจารีตประเพณี อำนาจผู้นำ และอำนาจแบบเหตุผลอำนาจแต่ละแบบจะมีวิธีคิดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ อำนาจแบบจารีตประเพณีเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องของธรรมชาติ อำนาจผู้นำจะเป็นอำนาจของคนๆเดียวที่ออกคำสั่ง ส่วนอำนาจแบบเหตุผลคืออำนาจที่มีการบริหารจัดการ แต่ละอำนาจจะขึ้นอยู่กับทรัพยากรหรือบุคคล ซึ่งเชื่อมโยงถึงรูปแบบการจัดการของเวทีการประกวดนางงาม เช่น การกำหนดกฎระเบียบของกองประกวดหรือทำให้ระเบียบดำรงอยู่ได้โดยการใช้อำนาจบังคับหรือใช้กำลังควบคุมและชี้ให้เห็นว่าองค์กรเหล่านี้เป็นแหล่งของทรัพยากรเชิงอำนาจ (นฤพนธ์ ดั้ววิเศษ, 2015)

3. บทวิเคราะห์

3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน คือ สิทธิ เสรีภาพ ที่จำเป็นขั้นพื้นฐานที่คนทุกคนพึงได้รับอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ชาติกำเนิด ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต เพศ รูปลักษณ์ภายนอก อายุ และสติปัญญา หรือมีความไม่เท่าเทียมกันในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมากน้อยเพียงใดก็ตาม โดยรวมก็คือ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)

ผลจากการศึกษา พบว่า นางงามมีส่วนต่อการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การขับเคลื่อนเพื่อสิทธิมนุษยชน อาทิ ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนถึงเรื่องสิทธิสตรี ตามวาระและโอกาสหากสามารถกระทำได้ เนื่องจากเป็นภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งของผู้ชนะเลิศการประกวดนางงามของประเทศไทย ทั้งนี้ ด้านคุณสมบัติของการเป็นนางงามนั้นควรได้รับการศึกษาที่ก่อให้เกิดความรู้ทั้งที่เกิดจากการศึกษา ในสถาบันการศึกษาความรู้ที่มาจากประสบการณ์ หรือการศึกษาตามความถนัดของตน อย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะความรู้ส่งผลต่ออัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่โดดเด่น การมีทัศนคติที่ดี หรือความรู้ความเชี่ยวชาญในสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สามารถขับเคลื่อนสังคมได้ในฐานะนางงาม ทั้งนี้ นางงามควรได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการเข้าถึงด้านการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดการศึกษาเมื่อได้รับตำแหน่งชนะเลิศ (รุจน์ หาเรือนทอง,ม.ป.ป)

การประกอบอาชีพของนางงามเป็นการทำกิจกรรมหรือการทำงานที่มีควรขัดต่อกรอบกฎหมายหรือกรอบจริยธรรมที่สังคมหรือประเทศกำหนด โดยกรอบของกฎหมายและจริยธรรมนั้นเป็นส่วนสำคัญต่อการพิจารณาผู้ชนะเลิศในการประกวดนางงามเวทีต่างๆของประเทศไทย อีกทั้งนางงามควรทำกิจกรรมหรือทำงานที่ได้รับ

มอบหมายทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในอาชีพอย่างเต็มศักยภาพ บนพื้นฐานของ จรรยาบรรณและความรับผิดชอบเพราะส่งผลต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์ของนางงามสู่ โอกาส ในการประกอบอาชีพหรือบทบาทอื่นๆ เช่น การแสดงออกหรือสื่อสารเพื่อ เรียกร้องสิทธิสตรี เป็นต้น (ปริศนา กัมพูสิริ, 2565)

ในทางสังคมของนางงามเป็นการกระทำตามหน้าที่หรือภารกิจในฐานะผู้ดำรง ตำแหน่งชนะเลิศ ในการประกวดและในฐานะพลเมือง แต่นางงามมีส่วนสำคัญต่อการ ขับเคลื่อนสังคม เนื่องจากภาพลักษณ์ของนางงามมีส่วนต่อการตัดสินใจ รวมถึงมี อิทธิพลต่อความคิดหรือการจูงใจคนในสังคม ดังนั้น ภารกิจของนางงามล้วนมีความ เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น การเป็นต้นแบบให้กับเด็กและเยาวชนตามความถนัดของตน การรณรงค์เพื่อช่วยเหลือสังคมเมื่อเกิดวิกฤต การรณรงค์เพื่อขับเคลื่อนหรือต่อต้านสิทธิ สำหรับเด็กและสตรี การสร้างคุณประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ เป็นต้น

ตามสิทธิมนุษยชน ประเทศไทยที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย การเมืองเป็นสิทธิถ้อยสวนบุคคลต่อการตัดสินใจเพื่อกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกัน นางงามจึง มีภารกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในฐานะพลเมือง อาทิ การเลือกตั้ง แต่การเป็นผู้นำทางการเมืองของนางงามนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการ ความถนัด หรือ ความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล ดังเห็นได้จากนางงามบางคนเป็นผู้นำทางการเมือง

การตอบคำถามของนางงามหรือการแสดงจุดยืนของนางงามถือเป็นบทบาท สำคัญที่แสดงถึงอำนาจในการสื่อสารถึงปัญหาหรือผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้น แสดง จุดยืนในแต่ละประเด็น เช่น ทางการเมือง สิทธิมนุษยชน และเสรีภาพ ดังนั้น คำถาม บนเวทีมิสยูนิเวิร์สที่แสดงถึงการขับเคลื่อน

มารีญา พูลเลิศลาภ มิสยูนิเวิร์ส ไทยแลนด์ 2017 ที่เธอได้รับคำถามจาก พิธีกร สตีฟ ฮาร์วีย์ ในรอบ 5 คนสุดท้ายว่า "คุณคิดว่าขบวนการขับเคลื่อนทางสังคมที่สำคัญที่สุดในยุคสมัยของคุณคืออะไร และเพราะอะไร"

มารีญา ตอบว่า "เรากำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยก็จริง แต่ขบวนการขับเคลื่อนทางสังคมที่สำคัญที่สุดในยุคสมัย คือ เยาวชนคนรุ่นใหม่ พวกเขาคืออนาคต พวกเขาคือกลุ่มคนที่เราจำเป็นต้องให้ความสำคัญ เพราะคนรุ่นใหม่คือคนที่ต้องดูแลโลกที่พวกเราอาศัยอยู่"

คำถามดังกล่าวและคำตอบของมารีญา ได้สร้างกระแสร้อนแรงในสื่อสังคมออนไลน์ของไทย ไม่ว่าจะเป็นในกลุ่มคนเชียร์นางงามหรือคนทั่วไป เกิดการอภิปรายถกเถียงอย่างกว้างขวางถึงนิยามของคำว่า Social Movement หรือขบวนการขับเคลื่อนทางสังคม รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์คำตอบของมารีญาอย่างเข้มข้น ทั้งในเชิงเห็นด้วยกับคำตอบและในเชิงเห็นต่างว่าเธอตอบไม่ตรงคำถาม และไม่ได้เลือกการขับเคลื่อนทางสังคมที่เป็นประเด็นสำคัญที่แท้จริงในช่วงนั้นมาตอบ (บีบีซี, 2024)

จากการตอบของมารีญาแสดงถึงสิทธิมนุษยชนและอำนาจของสื่อ ในการแสดงบนจุดยืนเพื่อขับเคลื่อนสังคม มารีญา เป็นหนึ่งในผู้มีชื่อเสียงที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคมไทยที่แสดงการเป็นแบบอย่าง (บีบีซี, 2024)

ทั้งนี้ จะพบว่าคำถามบนเวทีนางงามแต่ละปีเป็นคำถามที่นำไปสู่การสร้างอำนาจทางความคิด สามารถเขย่าสังคมให้สะเทือนได้ การดิสคัสนโยบาย การตระหนักรู้ทัศนคติ มุมมอง ในแง่ต่างๆ ของผู้เข้าประกวดออกมาเผยแพร่สู่สังคม เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประกวดได้ใช้เวทีเพื่อนำเสนอแนวคิด ทัศนคติ ได้อย่างสร้างสรรค์ จนกระทั่งสามารถเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อสังคม มิใช่เพียงแค่การประกวดความสวยและเรือนร่าง ซึ่งคุณค่าเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นคุณค่าสากลที่งดงามของ

การประกวดนางงาม และนี่คือตัวอย่างของ Beauty Privilege ที่เกิดขึ้นจริงและเป็นอำนาจละมุนที่ก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในสังคม (พรชนิตร์ แก้วเนตร, 2023)

เวทีนางงามก็ต้องเผชิญกับคำวิจารณ์ว่าบางครั้งอาจไม่สอดคล้องกับหลักการของสิทธิมนุษยชน หากยังคงเน้นที่ความงามภายนอกหรือมาตรฐานที่ไม่เท่าเทียม ดังนั้นการรวมกันระหว่างเวทีนางงามและสิทธิมนุษยชนจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 อัตลักษณ์ ถูกกำหนดด้วยความเหมือนและความแตกต่างจากผู้อื่น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ อัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ทางสังคม โดยอัตลักษณ์ส่วนบุคคล เป็นการนิยามตนเองว่าเราเป็นใคร และอัตลักษณ์ จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเราได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์หรือแสดงออกทางความคิดของบุคคลนั้น กล่าวคือ อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้นมา มิใช่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคคล มีความหลากหลายและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับบุคคลจะเลือกนำเอาอัตลักษณ์ใดขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสารให้เหมาะสมกับบุคคลหรือกลุ่มที่ตนเองต้องการจะสื่อสารด้วย

ผลการศึกษา พบว่า สังคมและเครื่องมือที่ปรากฏในการเวทีประกวด “Miss Universe Thailand” จากภาพลักษณ์และคุณลักษณะเฉพาะที่ผู้เข้าประกวดที่ได้นำเสนอผ่านอัตลักษณ์ ซึ่งมีหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความสามารถและทักษะส่วนบุคคล ผู้เข้าประกวดมักจะแสดงทักษะการพูด การแสดง หรือความสามารถพิเศษ ซึ่งช่วยสร้างภาพลักษณ์ของความมั่นใจและความมีความสามารถ ถูกกำหนดควบคุมผ่านมาตรฐานความงามการประกวดมักมีการกำหนดมาตรฐานความงามที่ส่งผลต่อการรับรู้ของสังคม ซึ่งอาจสร้างความกดดันให้ผู้หญิงพยายามปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน

เหล่านั้การใช้เวทีในการแสดงออก นางงามมีโอกาใช้เวทีนี้เพื่อพูดถึงปัญหาสังคม เช่น สิทธิสตรี ความเท่าเทียม ทำให้สามารถใช้ความเป็นนางงามเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงในสังคมการสร้างอำนาจ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดทางสังคม อัตลักษณ์เชิงอำนาจในการประกวดนางงามจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงในสังคม และสามารถเป็นเวทีในการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้

ผลการศึกษา พบว่า ภาพสะท้อนที่ปรากฏผ่านเวทีการประกวด “Miss Universe Thailand” ในการส่งเสริมสังคมหรือเปลี่ยนค่านิยมทางการเมืองในเวทีการประกวดนางงาม กล่าวคือการใช้อัตลักษณ์ที่ได้สื่อออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายของการส่งเสริมสังคมหรือเปลี่ยนค่านิยมทางการเมือง เช่น การรณรงค์เพื่อสิทธิสตรี นางงามที่ใช้เวทีเพื่อพูดถึงสิทธิสตรี มักจะช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ในประเด็นที่สำคัญ สามารถกลายเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนและสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมทางสังคม การแสดงออกทางการเมือง โดยการใช้เวทีในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การปฏิรูป หรือสิทธิมนุษยชน ช่วยกระตุ้นให้ผู้คนสนใจและมีส่วนร่วมในประเด็นที่สำคัญการเปิดเผยประเด็นโดยรวมแล้ว อัตลักษณ์ที่ส่งเสริมสังคมหรือมีปัจจัยในการเปลี่ยนค่านิยมทางการเมืองในเวทีการประกวดนางงามนั้นมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงสังคมในด้านต่างๆ

3.3 ทฤษฎีอำนาจ ไม่สามารถกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนได้ แต่อำนาจกระจายอยู่ในทุกส่วนของสังคม อาจขึ้นอยู่กับกรอบหมายหรือการแต่งตั้ง เวทีการประกวดนางงามมีพื้นที่ของอำนาจที่ถูกแทรกขึ้นมาและสามารถใช้ในการดำเนินการ บริหารจัดการ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่มีส่วนร่วมในเวทีการประกวด เช่น ผู้เข้าประกวด

สื่อมวลชน และผู้ชมที่ชมผ่านสื่อมวลชน อำนาจเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้คนปฏิบัติ และควบคุมตนเองตามระเบียบหรือการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ผู้เข้าประกวด ต้องมีการฝึกฝนและเตรียมตัวเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของระเบียบที่กองประกวด จัดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการควบคุมตนเองและการปฏิบัติตามอำนาจที่ซ่อนอยู่ ทั้งนี้ นอกจากการควบคุมในบริบทของการประกวดนางงาม เวทีการประกวดนางงามถือเป็น เครื่องมือที่สามารถนำเสนอถึงภาพลักษณ์ อัตลักษณ์ที่สวยงามและถูกต้องตาม มาตรฐานของอำนาจทางสังคมและวัฒนธรรม การประกวดนางงามจึงสามารถมองได้ ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการสร้างและกำหนดบทบาทของผู้หญิงในสังคม

ผลจากการศึกษา พบว่า อำนาจเป็นอิทธิพลมีบทบาทมากขึ้นไม่เพียงเฉพาะ ในทางการเมืองหรือเพียงกระจุกอยู่เพียงกับผู้ที่มีอิทธิพล แต่อำนาจกระจายอยู่กับทุก คนในสังคมที่สามารถแย่งชิงอำนาจหรืออยู่กับผู้ที่มีความน่าเชื่อถือด้วย เป็นเพราะว่า อำนาจนั้นสามารถแทรกซึมและสื่อสารเป็นเนื้อเดียวไปในทุกภาคส่วนได้ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมประเพณี ทัศนคติ และความคิด หรือแม้กระทั่งการกระทำบางอย่างที่ซ่อน อยู่ภายใต้อำนาจ (พรชนิตร์ แก้วเนตร, 2566) ตามทฤษฎีอำนาจของแมกซ์ เวเบอร์มอง ว่าอำนาจไม่ได้เป็นเพียงแค่การควบคุม แต่ยังเกี่ยวข้องกับการกระทำและการ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะการมองถึงพฤติกรรมของบุคคลในบริบททาง สังคม การจัดการประกวดเวทีนางงามเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและทำให้เห็นถึง อำนาจที่อยู่เบื้องหลังของการทำงานของเวทีการประกวด อำนาจที่เกิดขึ้นจากเวทีการ ประกวดที่พบเจอถูกแทรกมาในรูปแบบการออกกฎระเบียบของเจ้าของเวที การ กำหนดกฎเกณฑ์เป็นการควบคุม โดยผู้ที่ถูกควบคุมต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบและ ขอบเขต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการปฏิบัติตามเพื่ออยู่ภายใต้โครงสร้างร่วมกัน กฎระเบียบจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เข้าประกวดทุกคนมีความเท่าเทียมและความเสมอ

ภาคกันในการประกวด เช่น การแต่งกาย ที่พิกอาศัย และการทำกิจกรรมของกองประกวด นอกจากนี้การคัดเลือกผู้เข้าประกวดเวทีนางงามเอง ยังถูกควบคุมพฤติกรรม การแสดงออกและการถูกควบคุมคำพูดหรือการแสดงออกทางอารมณ์เมื่อผู้ภายใต้ ความสนใจของสังคม การคัดเลือคนางงามคัดเลือกจากบุคคลบุคคลที่มีความสามารถ ทักษะคติในเชิงบวก รูปร่าง หน้าตา บุคลิก และที่สำคัญคือการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อ เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมหรือการเป็นแบบอย่างของผู้ที่มีภาพลักษณ์ที่สามารถเป็น แบบอย่างแก่บุคคลอื่นในสังคมได้ การได้รับชัยชนะและได้สวม “มงกุฎ” ของเวทีการ ประกวดนางงาม สิ่งที่อยู่ภายใต้กองประกวดนางงามยังถูกแทรกซึมด้วยการตกเป็น เครื่องมือของคนบางกลุ่ม เช่น บุคคลทางการเมืองที่ต้องการสร้างภาพลักษณ์หรือ ต้องการใช้เป็นสื่อกลางในการใช้พื้นที่สาธารณะหรือแพลตฟอร์มทางสื่อมวลชน เพื่อ แสดงออกถึงความคิดเห็นหรือเพื่อผลักดันนโยบายและเป้าหมายทางการเมือง ซึ่งมี ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การสร้างภาพลักษณ์: รัฐบาลสามารถใช้เวทีการประกวดนางงาม โดยผู้ที่ ได้รับชัยชนะมักตกเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศในด้านต่างๆ โดย ไม่รู้ตัวหรือแม้แต่ถูกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ทางด้านสังคมหรือวัฒนธรรมประเพณี ที่ดีงาม เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในขยายเศรษฐกิจ

2. การสร้างความตระหนักรู้: เวทีการประกวดหรือบุคคลที่เข้าประกวด สามารถใช้ช่องทางการเป็นที่ยอมรับของสื่อ ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหา หรือประเด็นทางสังคม เช่น จิระนันท์ พิตรปรีชา เป็นผู้ที่ได้รับตำแหน่งมิสยูนิเวิร์สไทย แลนด์ในปี 2541 บทกวีของเธอได้ส่งผลต่อการที่ผู้หญิงออกมาเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมือง และความคิดในลักษณะนี้ก็ยังคงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (วัชริราณนท์ ทองเทพ,2563)

3. การกระตุ้นการมีส่วนร่วม: การใช้เวทีเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเชิญชวนให้ลงคะแนนเสียงหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

อำนาจสามารถที่ถูกใช้อยู่เบื้องหลังของเวทีการประกวดถือเป็นเครื่องมือในทางการเมืองอย่างหนึ่ง ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มต่างๆ สามารถสื่อสารและเผยแพร่บางสิ่งที่ต้องการได้ พร้อมทั้งสร้างการตระหนักรู้และการตอบคำถามของนางงามที่สามารถแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้ถือยศตนเพื่อสังคม ปรากฏให้เห็นได้ในลักษณะของการเป็นตัวแทนเป็นกระบอกเสียงของสังคม โดยอำนาจและอิทธิพลของสื่อที่สามารถกล่าวถึงสิ่งที่สังคมในปัจจุบันต้องการ และที่สำคัญอีกทั้งยังกล่าวถึงเรื่องของสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงสิทธิของเด็กด้วยเช่นกัน

ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีอำนาจในพื้นที่สาธารณะสามารถมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการเมือง โดยเฉพาะ เมื่อพวกเขาใช้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนและผลักดันประเด็นที่สำคัญการใช้อำนาจด้านการส่งเสริมสังคมหรือการเป็นตัวแทน ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่เป็นแรงบันดาลใจอำนาจของการเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือตามทฤษฎีอำนาจของแมกซ์ เวเบอร์ ที่พูดถึงอำนาจแบบมีเสน่ห์ (Charismatic Authority) เกิดจากบุคลิกภาพหรือคุณสมบัติพิเศษของผู้นำที่ดึงดูดผู้คน การใช้เวทีสาธารณะ เช่น การประกวดนางงาม สามารถช่วยสร้างผู้นำที่มีเสน่ห์ ซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคม สามารถเป็นแรงบันดาลใจและแบบอย่างให้กับบุคคลอื่นลงมือปฏิบัติตามความตั้งใจและสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นการดำเนินชีวิตภาพลักษณ์ของผู้หญิงแห่งแรงบันดาลใจเป็นภาพลักษณ์ที่นางงามพยายามแสดงออกถึงความมุ่งมั่น โดยนางงามจะแสดงออกถึง

ความชัดเจนในความคิด การมีจุดยืนทางความคิดและพร้อมที่จะเป็นแบบอย่างรวมไปถึงการเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่นๆในสังคม

แม็กซ์ เวเบอร์ เชื่อว่าอำนาจและอิทธิพลมีความสัมพันธ์กับค่านิยมและความเชื่อในสังคม การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมทางการเมืองมักเกิดขึ้นจากการที่กลุ่มคนหรือผู้นำสามารถใช้ช่องทางต่างๆ ในการโน้มน้าวและส่งเสริมความคิดของตน ที่สำคัญการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อกกลุ่มคนหรือผู้เข้าประกวดใช้กระบอกเสียงของตนเองที่ถ่ายทอดการสร้างควมตระหนักในค่านิยมใหม่ๆ และต้องการที่จะนำเสนอหรือผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือทัศนคติของสังคม โดยผู้ที่มีอำนาจในเวทีบนพื้นที่สาธารณะสามารถมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการเมือง โดยเฉพาะเมื่อพวกเขาสามารถใช้ภาพลักษณ์หรือความสามารถในการสื่อสาร เพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนและผลักดันประเด็นที่สำคัญในสังคม (ชนกร พุทธิชาติถาวร, 2564)

เวทีการประกวดนางงาม ปี 2022 ‘แอนนาเสื่อ’ โดยแอนนาเสื่อพยายามต่อสู้กับการเปลี่ยนชนชั้นทางสังคมให้กับครอบครัวเพื่อเป็นแบบอย่างของการใช้ความสามารถและการเป็นการสร้างแบบที่ดี อำนาจของบุคคลที่ถูกกลดล้นลงไป จนเกิดความเหลื่อมล้ำสำหรับแอนนาเสื่อการพูดถึงครอบครัว เธอเล่าถึงภูมิหลังครอบครัวว่า พ่อมีอาชีพพนักงานเก็บขยะ ส่วนแม่เป็นพนักงานกวาดถนนของรัฐวิสาหกิจ สำนักงานเขตตลิ่งชัน ประเด็นที่เธอพูดถึงกลายเป็นแรงผลักดันกลับไปยังสังคมไทย โดยชีวิตของเธอสะท้อนถึงสวัสดิการรัฐที่ไม่เคยเข้าถึงกลุ่มคนระดับล่างและคนในพื้นที่ชุมชนแออัด พร้อมการขาดอำนาจหรือแรงกระตุ้นในปัญหาที่เธอและครอบครัวได้พบเจอ

อำนาจที่ปรากฏเพียงส่วนหนึ่งในเวทีนางงามเป็นเพียง ‘Show Biz’ ประเภทหนึ่ง แม้จะมีช่วงเวลาของการถาม-ตอบ เพื่อให้เหล่าผู้เข้าประกวดแสดงวิสัยทัศน์ผ่าน

ประเด็นคำถามที่สังคมให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา สิทธิมนุษยชน หรือ แม้แต่การเมือง แต่นั่นก็เป็นเพียงการ ‘ตะแคง’ ประเด็นอย่างผิวเผิน เหมือนการสร้างภาพให้เห็นว่า เวทีนางงามก็ตระหนักรู้และพยายามมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคม แม้การประกวดนางงามจะเป็นโชว์เพื่อความบันเทิง แต่ก็ก็เป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น ต้องส่งเสียงสะท้อนบางอย่างกลับไปสู่สังคมด้วย(จิตพิชญ์ ด่วงคง,2565)

4. บทสรุป

บทความนี้ทำให้เห็นถึงอำนาจในด้านที่หลากหลาย อาจารย์รู้หรือซ่อนอยู่ เบื้องหลังการประกวดนางงามได้สะท้อนลักษณะของอำนาจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองระหว่างประเทศขึ้นได้ในโลกยุคดิจิทัลที่ผู้คนทั่วโลกเท่าเทียมและไร้พรมแดนการมีอิสระทางความคิดและการแสดงออกสะท้อนผ่านเวทีการประกวดนางงามยังส่งผลให้การแสดงอำนาจที่ซ่อนอยู่ ที่เกิดจากเวทีการประกวดนางงามมีการกำหนดกฎระเบียบของนางงาม ปรับเปลี่ยนจากการประกวดเพื่อความงามในเชิงกายภาพ เป็นความงามจากความฉลาดและความเป็นตัวของตัวเองที่สามารถพัฒนาตัวเองได้ตลอดเวลา ทำให้เวทีการประกวดนางงามมีพลังทางทัศนคติและบทบาทในการสร้างปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยที่คนที่ชื่นชอบการประกวดนางงามอาจไม่รู้ตัวและรับรู้ได้ถึงพลังอำนาจทางความคิดของการรับรู้ว่ามีผลกระทบต่อผู้รับชมและสังคมอย่างไร การส่งเสริมและใช้ประโยชน์จากเวทีการประกวดนางงามเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อมุ่งเป้าการสร้างพลังอำนาจที่จะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมไทยต่อไปได้ผ่านการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นการยกระดับและเปลี่ยนมุมมองของการจัดการเวทีการประกวดนางงามต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- ณัฐ วิไลลักษณ์ (2021). จักรवालของนางงามจักรवाल : มิสยูนิเวิร์สจากยุคทรมัไปถึง WME-IMG ว่าด้วยควมงาม ธุรกิจ และการเมือง. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก <https://www.the101.world/miss-universe-under-wme-img/>
- Songpop Chotayaseehanart (2024). การประกวดนางงาม กับ ผลกระทบทาง เศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก <https://blog.wu.ac.th/archives/12527>
- BBC NEWSไทย (2023). 72 ปี เวทีนางงามจักรवाल กับข้อถกเถียงเรื่องควมบพทนางงามในสังคมไทย THE ROLE OF THE BEAUTY QUEEN IN THAI. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก <https://www.bbc.com/thai/articles/cxw1k1pzm8go>
- ปริศนา กัมพูสิริ (2022). บพทนางงามในสังคมไทย THE ROLE OF THE BEAUTY QUEEN IN THAI. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก <http://irithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2349/1/gs621150101.pdf>
- พรชนิตร์ แก้วเนตร (2023). อำนาจละมุน(Soft Power) ที่สะท้อนในธุรกิจการประกวดนางงาม : การใช้มุมมองทางสังคมและธุรกิจวิเคราะห์ผลกระทบในเชิงอำนาจละมุน. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSTD/article/view/264740/181653>
- นายแพทย์อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์ (ม.ป.ป.). “หลักสิทธิมนุษยชน” เรื่อง มุมมองหลัก

30 วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก

https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1397

ครุฑจันท์ หาเรือนทรง (ม.ป.ป.). สิทธิมนุษยชน. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก

<https://www.sw2.ac.th/images/user/root/soc31101/6soc.pdf>

BBC NEWSไทย (2020). มาริญา พูลเลิศลาภ : มองความคิดทางสังคม จาก Social

Movement สู่ #saveวันเฉลิม. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก

<https://www.bbc.com/thai/thailand-52980849>

BBC NEWSไทย (2020). "ดอกไม้มาพร้อมก้อนอิฐ" เมื่อนางงามและการเมืองอยู่บนเวที

ประกวด. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก

<https://www.bbc.com/thai/thailand-54460080>

THE MOMENTUM (2022). โลกนี้ยังจำเป็นต้องมีนางงามอยู่ไหม? ชำแหละการมีอยู่

ของวัฒนธรรมนางงามกับ 'ธิติพงษ์ ดั่งคง' สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567.

จาก <https://themomentum.co/closeup-thitipong-duangkong/>

ธนสรณ์ สุ่มคละกุลและณัฐพร ไทยจงรักษ์ (ม.ป.ป).บทบาทของนางสาวไทย ระหว่าง

พ.ศ. 2477-2497.สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2567. จาก

<https://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/28455/1/His-Con-Tanasorn-S-smart9.pdf>

Anusorn (2020).เจาะลึก การประกวดนางงาม แต่ละเวที แตกต่างกันอย่างไร.สืบค้น

เมื่อ 13 ตุลาคม 2567.

จาก <https://www.lifestyleasia.com/bk-th/culture/events/how-different-beauty-pageant-in-thailand/>